

Approximately 7.3 million tons of harmful substances get into the river with sewage. Today concentration of nitrogen and phosphorus in the sea waters near the shore exceeds 30–50 times as much its presence in 1960's.

Besides this, more terrible misfortune happened to the Black Sea and the Sea of Azov: the new type of mollusk, that was imported from the USA, caused the great damage to fish resources and to biological mass of both seas. This predator is more transparent, than medusa, eats approximately the half of all plankton's biological mass. The quantity of this mollusk comes nearer to milliard tons, that considerably exceeds the biological mass of all fish, that live in it. The valuable species of fish disappear. The number of dolphins reduced from 2.5 millions to 80 thousands.

In early 1990 the session of the Verkhovna Rada of Ukraine was held, which examined the ecological situation in the country's actions for it's radical improvement. The Ministry of guarding the natural environment and nuclear safety was created in Ukraine. Verkhovna Rada of Ukraine adopted the law «About the guarding of the natural environment» on the 25th of June, 1991, that started a great work concerning the creation of ecological law of Ukraine – law project of legislative, normative and nature guarding deeds, that includes about 50 documents in general.

According to the Constitution of Ukraine, which was adopted by the Verkhovna Rada of Ukraine on June 26, 1996, the land, the air, water and other natural resources, that is environment, are the objects of property of Ukrainian people.

Of course, the low ecological consciousness of population and lack of information about the origins of the arising the ecological problems and their possible consequences are the major sources of unfavourable ecological condition in Ukraine.

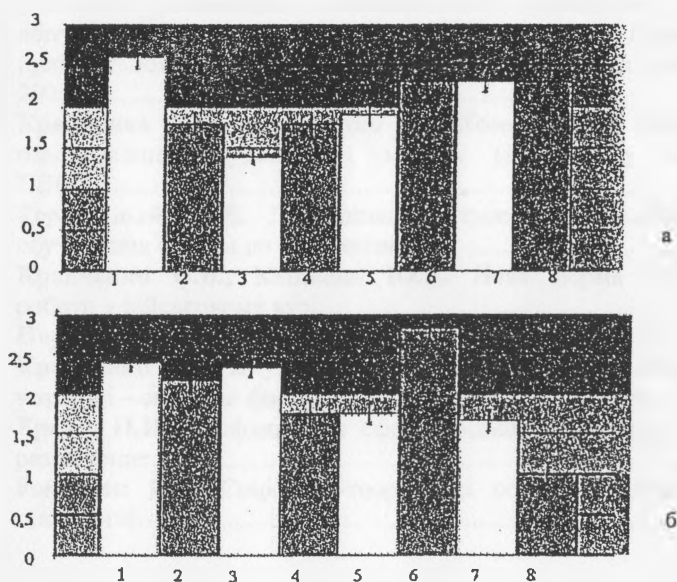
Л.В. Буря, О.В. Катрушов, В.Л. Філатова, А.В. Подзорова
Методика гігієнічної оцінки робочих поз лікаря-стоматолога

У трудовій діяльності людини важливу роль відіграє ергономіка, яка вирішує завдання відповідності конструкцій виробничого устаткування та організації робочих місць до анатомо-фізіологічних і психологічних особливостей людини. Одним із провідних факторів, що визначають ступінь цієї відповідності, є робоча поза.

Нашу увагу привернула праця лікарів-стоматологів терапевтичного профілю. Обладнання, інструменти, матеріали, устаткування, характер та ступінь освітлення – все це загалом впливає на вибір робочої пози лікаря стосовно до об'єкта праці – пацієнта. Мета нашого дослідження – вивчити ергономічні особливості робочих поз лікаря-стоматолога терапевтичного профілю та дати гігієнічну оцінку отриманим даним. Нами проведено 73 дослідження ергономічності робочих поз в 20-ти стоматологічних

кабінетах м. Полтави. Була використана методика фотогоніометричного дослідження робочої пози, отримали епюри робочих поз, розраховували кутові величини та порівнювали їх з ергономічно оптимальними.

Отримані дані оцінювали за допомогою методики “псевдосигмальних” відхилень. За оптимальний кут приймали середнє арифметичне значення коливання кутів, відповідно до норм, які існують (на графіку відповідає 0) (рис. 1). “Псевдосигма” – це інтервал коливання до оптимальних значень кутів у той чи інший бік. По осі Х відкладено кути по порядку. По осі Y – “псевдосигмальні” відхилення кутів. Зона першої “псевдосигми” – це оптимальні коливання кутів. Зона другої “псевдосигми” – це коливання кутів, які перевищують оптимальні коливання вдвічі. Зона третьої “псевдосигми” – це коливання кутів, які перевищують оптимальні коливання втричі.

Мал. 1 Псевдосигмальні відхилення кутів:

- а) робоче положення сидячи;
- б) робоче положення стоячи.

Таким чином наші спостереження свідчать про те, що більшість лікарів-стоматологів працює в неергономічному положенні тіла. Найбільш ергономічно раціональною робочою позою з гігієнічної точки зору слід вважати вільну позу “сидячи-стоячи”.